

[Axel Dam.]

Seminarier ogsaa kan faa Lov til at nøjes med 2 Aar og straks komme ind i 2den Klasse.

Det er kun disse Betragtninger over de indirekte Virkninger af den foreslaaede Lov, som jeg vil henstille til dem, der faar med Sagen at gøre, at tage under Overvejelse. Jeg skal ikke udtale mig om, hvorledes min lille Gruppe vil stille sig, naar Lovforslaget eventuelt kommer til tredie Behandling i en helt anden Skikkelse. Det har heller ikke saa overordentlig stor Interesse, da vore Afstemninger jo ikke vil faa nævneværdig Betydning før efter næste Folketingsvalg.

Carlsen-Skiødt: Jeg vil gerne knytte et Par Bemærkninger til en enkelt Side af det foreliggende Lovforslag. Naar et Forslag om Nedlæggelse af 3 Privatseminarier i Dag staar paa Dagsordenen, maa man vist have Lov til at sige, at det er Udtryk for den Skolepolitik — for øvrigt ogsaa den Erhvervs politik —, som den nuværende Regering fører og agter at føre i Fremtiden i Overensstemmelse med deres Program, nemlig den, at de private Virksomheder efterhaanden skal indskrænkes eller forsvinde, idet Staten skal overtage dem. Denne Retningslinie har paa Skoleomraadet tidligere vist sig, f. Eks. ved Nedsættelsen af Statstilskuddet til Privatskolerne og ogsaa gennem den administrative Ordning, hvorefter Statstilskuddet fratages de Lærere ved Privatskolerne, der ønsker et Aars Kursus paa Statens Lærerhøjskole, i det Aar, hvor de er inde paa Højskolen, noget, som jo ikke sker for de Læreres Vedkommende, der kommer fra Kommune- og Statsskolerne. Jeg har arbejdet paa en Ændring, men jeg ved ikke, hvorvidt den kan gennemføres. Man kan ikke i denne Bestræbelse se andet Formaal, forekommer det mig, end dette at vanskeliggøre Arbejdsforholdene i Privatskolerne, hvad jeg er en afgjort Modstander af.

Nu kommer altsaa dette Lovforslag om Nedlæggelse af 3 Privatseminarier. Hvad de 2 bliver for nogle, ved man ikke, men Jonstrup Seminarium er i alt Fald paa det sorte Bræt — jeg vil hellere sige: Jonstrup Seminarium skal flyttes, og Femmers Privatseminarium skal nedlægges. Hvis nu Rigsdagen ikke vil makke ret, saa har Ministeren, efter hvad der udtales i Lovforslagets Bemærkninger, Ret til at fratage de Seminarier Anerkendelsen, som ikke frivilligt vil gaa den Vej, Ministeren ønsker. Jeg har nu ikke faaet rigtig fat paa, hvorledes en Minister, der som Overskrift over sit Liv,

ligesom Partiet, har disse Ord: Frihed, Lighed og Broderskab, kan udstede en saadan Trusel, er det blevet kaldt — jeg ved ikke, om Ordet er rigtigt, men det er ogsaa lige-gyldigt; ude i Befolkningen vil man vistnok forstaa at værdsætte en saadan Udtalelse efter dens Fortjeneste.

Der er selvfølgelig noget i den Begrundelse for Nedlæggelsen af de 3 Seminarier, at der uddannes for mange Lærere. Jeg forstaa blot ikke, hvorfor man ikke samtidig skrider ind og uddanner færre i de mangfoldige andre Fag, hvor der er Overflod, ikke mindst blandt Studenter; ogsaa Teknisk Skole uddanner jo betydeligt flere inden for de forskellige Grene, end der er Brug for. Men lad os nu holde os til Seminarierne.

Det ligger da nær at spørge: Hvorfor er det Privatseminarierne, der skal nedlægges? Hvorfor nedlægger man ikke Statsseminarier? Der er i alt Fald et enkelt Statsseminarium, som har meget ringe Tilgang i Forhold til Privatseminarierne. For det første maatte man af økonomiske Grunde anse det for hensigtsmæssigt at nedlægge Statsseminarier. Efter nogle Tal, som jeg har faaet meddelt — jeg ved ikke, om de er rigtige, men hvis ikke, kan den højtærede Minister jo senere rette dem —, koster Uddannelsen af en Lærer ved et Privatseminarium Staten saadan noget som et Par Tusind Kroner; men ved et Statsseminarium koster det 4 000 Kr. — det er Statens Tilskud. I en Tid som den nuværende, da Statskassen har ondt ved at faa Indtægter og Udgifter til at balancere, og Befolkningen vaander sig under nye Skatter, forekommer det mig, at det var en Opgave af rent praktisk økonomisk Natur for Staten at overveje — i dette Tilfælde for den højtærede Undervisningsminister —, om det ikke netop af økonomiske Grunde var langt mere praktisk at nedlægge 3 Statsseminarier.

Hvis man saa endda kunde sige: Men de unge vil langt hellere paa et Statsseminarium, for det første er det billigere, for det andet er det bedre o. s. v., o. s. v., hvad man ellers kan sige! Men dette er jo ikke Tilfældet. Langt det største Antal unge søger jo til Privatseminarierne, til Trods for at de er dyrere. Ikke blot rent talmæssigt, men ogsaa forholdsmæssigt er Tilgangen større til Privatseminarierne end til Statsseminarierne, skønt, som jeg sagde før, den enkeltes Udgift er langt højere. Der maa naturligvis være en Grund til, at det er saaledes, og jeg tror, Rigsdagen gør vel i at overveje, hvad Grunden er.

Hvad Grunden er, skal jeg ikke udtale